

Stokholmas un Upsalas mācītāja Kārļa Žola ceļavārdi šai nedēļai

31. oktobrī

Laiks no oktobra ieiet novembrī. Ķeltiem un arī citām Eiropas tautām 31. oktobris bija nozīmīga diena gada ritējumā, kas noslēdza lauka darbu sezonu un ievadīja ziemas laiku. Šī diena ķeltu tradīcijā tika saukta *Samhain* (viena šī jēdziena tulkojuma iespēja – vasaras beigas). Tā iezīmē aptuvenu brīdi starp rudens un ziemas saulgriežiem. Šīs dienas vakarā tika kurti uguns kuri, pieminēti aizgājēji, iepriekšējās paaudzes, un robeža starp redzamo un neredzamo pasauli kļuva it kā vieglāk caurskatāma, cauri-jūtama. Latviskajā tradīcijā šis laiks jau iezīmē veļu laika noslēguma posmu, kas arī sakrīt ar ziemas sezonas tuvumu. Savukārt, kristīgā baznīca jau kopš 9. gadsimta nākošajā dienā - 1. novembrī atzīmē tā saukto Visu Svēto dienu, kurai arī ir noteiktas saiknes ar senākām tautas tradīcijām.

Jāatzīst, man pašam diezgan dīvaini un pat diezgan nepieņemami šķiet šo nopietno tradīciju atvasinājumi, ko pieredzam kā komercializēto Helovīna atzīmēšanu. Šķiet, tā ir daļa no likteņa jautājumu trivializēšanas, kas ir populāra šodien. Protams, no otras puses skatoties, vismaz angļiski runājošajās zemēs bērni, neapzinoties tās saknes, šo dienu gaida ar prieku.

Bet paskatīties ap sevi, dabā! Lapas kokiem jau lielākoties nobirušas. Vai nav tā, ka arī aiziešanas elpai piemīt skaistums, kuru mēs, kas baidāmies nāves un to bieži uzskatām par briesmīgu, īsti nevaram aptvert. Bet, kā gan savādāk - bez šīs apziņas, patiesāk, dziļāk, lai izprotam šo laiku?

Mūsu priekšā daba šobrīd noliek kādu patiesību, uz kuras balstās visa esība: aiziešana un nākšana, tumsa un gaisma, dzīvība un nāve dziļākajā nozīmē nav pretstati. Amerikāņu rakstnieks un domātājs Parkers Dž. Palmers (*Parker J. Palmer*) saka, ka tas ir “apslēptā veseluma paradokss”.

Šajā paradoksā mūsu dzīves pretmeti veido noslēpumainu vienotību, kas nāk no pašas esības sirds. Tie viens otram ir nepieciešami, tāpat, kā mums katram ir nepieciešama gan ieelpa, gan izelpa, nomods un miegs. Taču mūsu kultūrā šādus paradoksus mēs bieži nespējam uztvert un tādēļ tos noraidām. Tā arī, līdzībās runājot, daudziem no mums labāk patīk gaisma bez tumsas, vasara bez rudens, arī – runāšana bez satura, un tā nu neapzināti esam gandrīz vai Fausta situācijā, kas beigu beigās neizbēgami pieviļ. Baidoties no tumsas un tiecoties pēc mākslīgiem gaismekļiem, tumsa aiz šīs mākslīgās gaismas spīdēšanas robežām kļūst aizvien biedējošāka, tāpat kā klusums aiz skaļuma... Taču, ļaujot tumsas un gaismas paradoksam darboties un dzīvot, tu pieredzi veselumu, un tāpat – veselību savai pilnīgajai esībai.

Jāņa Atklāsmes grāmatā ir zīmīgi vārdi: “*Es ieraudzīju jaunas debesis un jaunu zemi.*” (21,1). Aiz krīzēm, pasaules pārbaudījumiem un izaicinājumiem, vai redzi jaunu sākumu? Tāds noteikti būs pēc rudens un ziemas. Jauns pavasaris. Bet, kāds jauns sākums būs pasaulei un videi ap mums pēc šī brīža krīzes? Tas vēl ir neatbildēts jautājums.

Bet, pāri visām krīzēm, laiks ap mums atgādina, ka ikdienišķās tumsas un atlaišanas, atbrīvošanās un nāves pieredzes ir absolūti nepieciešamas jauniem sākumiem. Ja es izvairos no savas dzīves rudeniem un ziemām, pilnīgi iespējams, tā būs, varbūt, ārēji spoža, bet iekšēji mākslīga, un, kādā brīdī atklāsies kā nedzīva, neizdzīvota. Ļaujoties nebeidzamajai nākšanas un aiziešanas, dzīves un nāves saspēlei, mana esība ir pilnīgāka - patiesi krāsaina un auglīga. Šajā neziņas un neizbēgamas atraisīšanās no aizejoša laikā tas lai mans un tavs ceļš pretī “*jaunām debesīm un jaunai zemei*”, kuras nešaubīgi, agrāk vai vēlāk būs un arī šobrīd kļūst arvien tuvākas.